

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av bestämmelserna om sökande av ändring i vissa förvaltningsärenden inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde

Till lagutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av bestämmelserna om sökande av ändring i vissa förvaltningsärenden inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde (RP 168/2016 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för utlåtande till lagutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Päivi Kantanen, arbets- och näringsministeriet
- förvaltningsråd Vesa-Pekka Nuotio, högsta förvaltningsdomstolen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Turism- och Restaurangförbundet rf
- Suomen Perimistoimistojen Liitto ry.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionen är en fortsättning på det tidigare arbetet att se över bestämmelserna om överklagande inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. Målet är att det inte ska finnas ogrundade skillnader mellan olika förvaltningsärenden i bestämmelserna om överklagande. Det betyder att tillämpningsområdet för omprövning och besvärstillstånd utsträcks till ett antal nya ärendegrupper.

Ekonomiutskottet finner det motiverat att fokus för överklagande i förvaltningsärenden flyttas till ett så tidigt skede i handläggningen som möjligt. Därmed kan processen i sin helhet förkortas och förvaltningsdomstolarna får bättre verksamhetsmöjligheter. Reformen uppfyller också ett av målen i regeringsprogrammet, nämligen smidigare författningar. Ekonomiutskottet har bedömt förslaget utifrån sitt ansvarsområde.

Utlåtande EkUU 39/2016 rd

Regeringen föreslår att tillämpningsområdet för rätt att begära omprövning utsträcks till nya ärendegrupper. Bestämmelser om omprövning tas in i tre lagar, i handelskammarlagen, lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet och i semesterlagen för sjömän.

Bestämmelser om besvärsmått införs i tio lagar, nämligen i lagen om ädelmetallarbeten, lagen om fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler, lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet, lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet, lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft, semesterlagen för sjömän, lagen om Patent- och registerstyrelsen, arbetsavtalslagen, lagen om utstationering av arbetstagare och lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven.

Målet är att samordna systemet med besvärstillstånd, men i propositionen fullföljs målet bara delvis, påpekar utskottet. Det hänger samman med att frågan tas upp i en kommande specialberedning av ett stort antal lagar inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. Det är i och för sig konsekvent att regeringen tar med den lagstiftning som för närvarande inte är föremål för specialberedning eller som det inte planeras specialberedning för. Ekonomiutskottet vill dock i detta sammanhang påpeka att det finns ett felaktigt påstående i den allmänna motiveringen. Det står nämligen att besvärstillstånd redan nu krävs exempelvis i konkurrensärenden eller upphandlingsärenden, när besvär anförs hos högsta förvaltningsdomstolen över ett beslut av marknadsdomstolen.

Allmänt taget har det ansetts motiverat och nödvändigt att införa besvärstillstånd. Trots det kommer det i sakkunnigutlåtandena fram en del divergerande uppfattningar om hur lämpligt det är med besvärstillstånd i vissa av de föreslagna ärendegrupperna. Beträffande indrivningsverksamhet bedömer regeringen att varningar och återkallelse av koncession är åtgärder som inte är av så stor betydelse att besvärsmått ska tillämpas på dem. Å andra sidan sägs det om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet att reformbehovet också bör bedömas med avseende på hur långa behandlingstiderna är och hur överbelastad domstolsbehandlingen är. Ekonomiutskottet framhåller att överklagande i fler steg inte alltid ger större rättssäkerhet. Däremot kan ett sådant system leda till att behandlingen drar orimligt mycket ut på tiden. Dessutom undersöker högsta förvaltningsdomstolen vid ärenden där besvärstillstånd ingår, om det behövs ett förhandsbeslut och om det finns ett uppenbart fel eller någon annan omständighet som motiverar besvärstillstånd. De föreslagna bestämmelserna är enligt utskottet a priori inget problem med avseende på parternas rättssäkerhet.

Propositionen följer inte till alla delar den principen att begäran om omprövning och besvärstillstånd går hand i hand och följaktligen passar in på samma ärendegrupper. Utskottet noterar särskilt att besluten om godkännande av ackreditering enligt lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven inte innefattar möjligheten att begära omprövning. I propositionen motiveras detta med att förfarandet inte heller föreslås ingå i produktlagstiftningen. Motiveringen är dock ganska knapphändig, och utskottet menar att man bör överväga att inkludera möjligheten att begära omprövning i besluten om ackreditering.

Utskottet understryker att omprövning och besvärstillstånd bör tillämpas konsekvent inom varje enskild sektor, också om frågan i sista hand kan kräva särskild bedömning av varje ärendegrupp.

Utlåtande EkUU 39/2016 rd

Samtidigt vill utskottet rent allmänt peka på behovet att se över och förenkla sektorslagstiftningen, bland annat lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet. Det är det bästa sättet att främja rättssäkerheten, minska behovet av överklagande och förhindra att systemet blir överbelastat.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottet föreslår

att lagutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 26.10.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kaj Turunen saf
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Harry Harkimo saml
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Rami Lehto saf
medlem Mika Lintilä cent (delvis)
medlem Markus Lohi cent (delvis)
medlem Martti Mölsä saf
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Hanna Sarkkinen vänst (delvis)
medlem Antero Vartia gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.